

CHIAPAS

INDIÁNSKÉ POVSTÁNÍ V
NEJJIŽNĚJŠÍM STÁTĚ MEXIKA

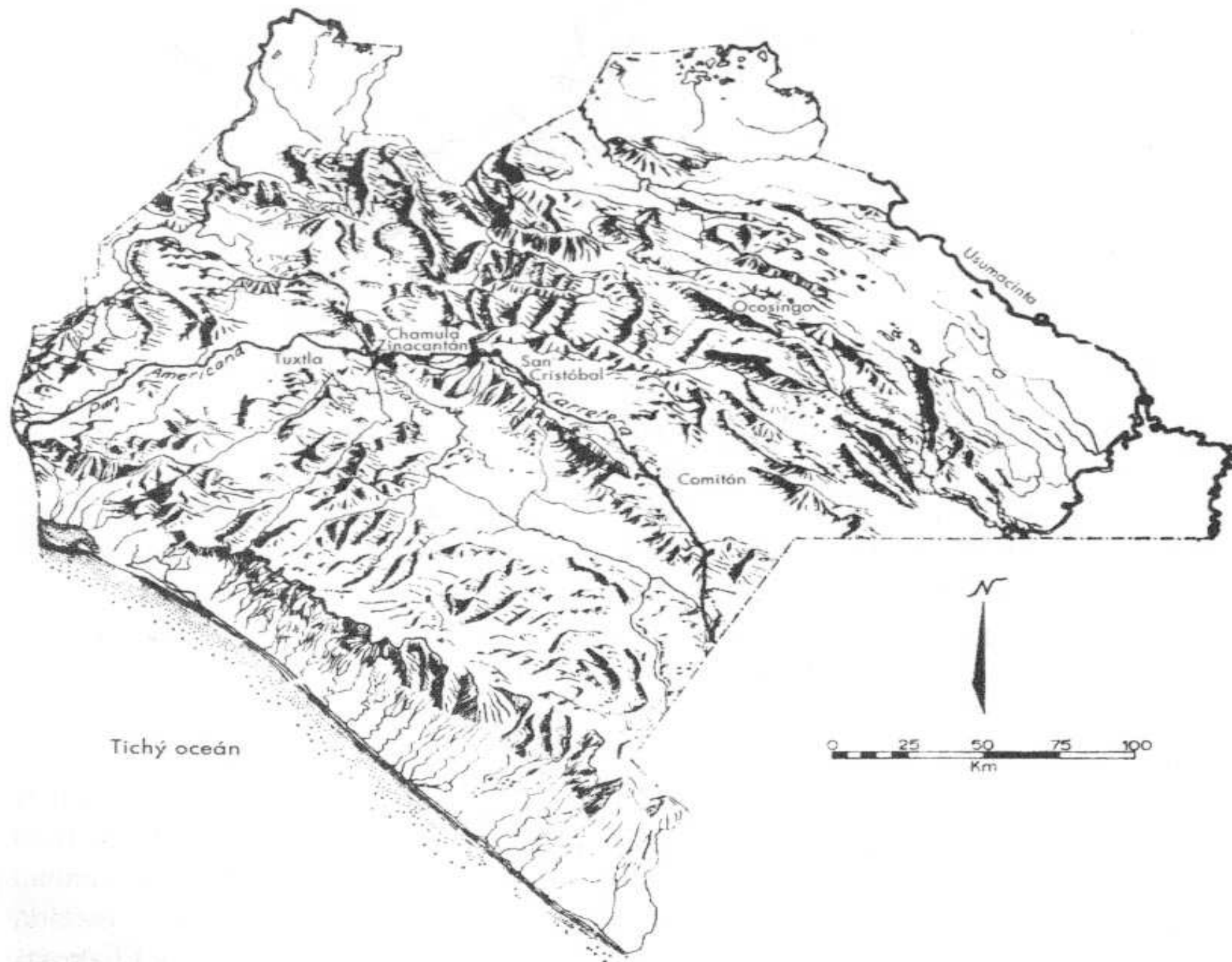
1 POPIS ÚZEMÍ

geografické podmínky

- nejjižnější stát Spojených států mexických
- rozloha 74 211km²
- velice členitý terén – od tropických nížin až do 4092 m.n.m (lakandonský prales, údolí řeky Usumacinta, vysokohorské štíty – Sierra Madre)

Geografická mapa Chiapasu

1 Popis území osídlení

- 3,9 milionu lidí na území Chiapasu (52 obyvatel na km²)
- Populační růst – od roku 1970 stoupl počet obyvatel Chiapasu 2,5 krát
- Nejvíc lidí na pobřeží Tichého oceánu

- Demografický vývoj:
- Shodný s vývojem v celém Mexiku
- Po příchodu Evropanů – prudký pokles (nemoci, genocida,...)
- Později utvoření specifické skupiny – mesticů (Indián+Španělka), v současnosti nejpočetnější
- Kreolové – evropští předci, ale žijící na am. kontinentu
- V současnosti 30% obyvatelstva tvoří Indiáni, různorodé etnikum, 30 jazykových skupin

2 Historie území

- Olmékové - 12000-500 př.n.l.
 - Mayové – od r. 300př.n.l., předci **dnešních** obyvatel Mexika
 - 900 n.l. – Toltékové, po nich Aztékové – největší a nejmocnější říše
 - 1519-1521 říše dobytá Hernandem Cortézem
 - Chiapas dobyt v roce 1528 Diegem de Mazariegos
 - Po celou dobu španělské nadvlády– projevy nepokojů
 - 1821 vyústění ve svržení španělského místokrále, vyhlášena nezávislost a ustaveno císařství
-

- 1824 – zrušení císařství, vyhlášena republika, k moci se dostali liberálové (naděje pro indiánské obyvatelstvo)
- Porfírio Díaz - v čele Mexika 35 let
- prezentoval Mexiko jako liberální, silný stát (fakticky se jednalo o vojenskou diktaturu).
- Iluze pořádku a ekonomického rozvoje zakrývala obrovské sociální problémy obyvatel

- 1911 – svržen Díaz, prezidentem se stal Francisco Madero
- Pokračoval v nastoupeném neoliberačním trendu – odpor jeho bývalých spojenců
- Pancho Villa
- Emiliano Zapata
- Ricardo Flores Magnón
- Představitelé nového povstání a zastánci plánu z Ayaly, krvavě potlačeno

Pancho Villa (rozesmátý sedící v prezidentském křesle v první řadě uprostřed) a Emiliano Zapata (vpravo vedle něj) – právě dobyli hlavní město Mexika.

- 1917 – článek 27 ústavy o vlastnictví půdy (agrární reforma, občinnové vlastnictví půdy)
- 1929 vznik Strany národní revoluce, později přejmenované na Institucionální revoluční stranu (PRI)
- 70. léta 20. století – pokles cen ropy přivedl Mexiko do finanční krize, zadluženost a závislost na věřitelích = hlavně USA a mezinár. fin. organizace (světová banka, MMF)
- 1992 zrušení článku 27 ústavy = konec nadějí získat legálně půdu

3 Příčiny vzniku konfliktu

- Historické příčiny, odkaz plánu z Ayaly
- špatná sociální situace
- vlastnictví půdy
- porušování lidských práv
- zdravotní péče
- veřejné služby
- výživa, vzdělání, zaměstnání a obchod
- autonomie indiánského obyvatelstva a svržení vlády jedné strany.

- Posledními impulsy bylo zrušení článku 27 ústavy a vstoupení v platnost NAFTA
- podoba s guerillovými hnutími latinské Ameriky – formálně a hierarchií, ale obsahově se podobá novým sociálním hnutím

- Nenásilná
forma boje

Zapatistické hnutí proniká do všech oblastí společenského života.

4 Klíčové události ve vývoji sporu

17.12.1983

pravděpodobný vznik
Zapatovy armády

národního osvobození

1992 – první článku 27

1994 – první v

1994 – první v

1994 – první v

ozbrojeného povstání

ZLN a odsazení

veškeré země první

hlášení zapatistů

žadující půdu, svobodu

a autonomii indiánského

obyvatelstva

- Únor 1994 – první jednání mezi EZLN a vládou
- Říjen 1994 – přerušeni mírových jednání
- 20. 4. 1995, zahájena mírová jednání v San Andrés
- Srpen 1995 první Consulta 1,3 miliónu Mexičanů z 90% uznává požadavky EZLN

- 1.1.1996 – vznik civilní Zapatovy fronty národního osvobození (FZLN)
- 2.července 1998 po 71 letech konec vlády PRI
- Leden 2000 – převzetí moci Stranou demokratické revoluce (PRD),příslib míru nedodržen
- 1. ledna 2003 přerušila EZLN dvouleté mlčení – poklidné a nenásilné obsazením San Cristobal de las Casas více než 20 000 zapatisty.

Jedna z forem propagace referenda v roce 1999.

EZLN

5 Charakteristika stran konfliktu

Zapatova armáda národního osvobození (EZLN)

- zakladatelé hnutí - bílí z měst, naprostá většina Indiáni
 - Rovnostářská struktura
 - cíle v rámci celého Mexika - zplnohodnotnit indiánskou identitu a postavit mexické národní vědomí na tradici více než pětisetletého útlaku a boje proti němu
 - V politické sféře - svrhnout vládu jedné strany
 - Zbavit se neoliberálního poručníkování ze strany nadnárodních společností a USA
 - Prosadit práva domorodých obyvatel.
-

Subcomandante Insurgente

Marcos

- je neoficiálním mluvčím Tajného revolučního domorodého výboru CCRI – generálního velitelství EZLN

Volný trh, ekonomická globalizace, neoliberalismus

- deregulace a volný pohyb kapitálu i přes hranice národních států
- Nátlak MMF a Světové banky na reformu mexického hospodářství podle pravidel volného trhu
- privatizace státních podniků
- zlepšení podmínek pro investice zahraničního kapitálu.
- snížení sociálních výdajů a zvýšení daní

Vláda jedné strany

- Od roku 1929 u moci PRI
- totalitní politická organizace
- Populistické využívání odkazu mexické revoluce
- manipulace a falšování výsledků voleb

„třetí strana“

- Obyčejní obyvatelé Chiapasu
- Běžní rolníci a velkostatkáři – obě skupiny strach o současné mocenské postavení

Projevy „hlasu lidu“

Vox populi: Respektování lidských práv!

Vox populi: Respekt k zabírání půdy!

„Splnění dohod ze San Andrés!“, EL Zócalo, D.F., 1999

6. Síly a události mimo region, ovlivňující vývoj sporu

Mexiko

- Nasazení armády
- Americké investice a zbraně
- 10. ledna 1994 - půlmilionová demonstrace za mír v Mexico City
- 1997 - Zapatistická fronta národního osvobození (FZLN), politické křídlo EZLN
- kontakty mimo politické spektrum

- 1996 - celomexický Národní indiánský kongres, který vyšel z požadavků EZLN
- Přispění k poražení PŘI ve volbách
- Kritika nové politiky - velký pochod z Chiapasu
- Zapatistický boj za uznání v měřících Mexika stále pokračuje.

Svět

- Celosvětové hnutí
- Consulty – možnost ovlivnit směřování EZLN přes internet
- Mezikontinentální setkání proti neoliberalismu a za lidskost (6000 lidí)
- Posílení „grassroots“ hnutí
- 1998 - síť Peoples Global Action (PGA)
- Stejný nepřítel = společný boj

6. Přehled dosavadních strategií řešení konfliktu

Válka

- Vojenské řešení – 50 000 vojáků, technika, bez úspěchu
- Pokusy o autonomii, vláda opět zasahuje
- Polovojenské protirevoluční oddíly
- Násilí a střety – masakry rolníků
- Armáda a teror neustávají
- Řešení v nedohlednu

Mírové pokusy

- Vládní návrh – EZLN přistupuje k mírovému stolu
- Zákon pro dialog, usmíření a důstojný mír v Chiapasu – uznání práv indiánů
- Jednání záhy končí díky neschopnosti vlády uzákonit dohody
- Zapatistická radikalita a neústupnost v demokratických požadavcích
- Přerušování rozhovorů

7. Seznam sporných bodů bránících vyřešení konfliktu

- Industrializace a daňové zatížení Chiapasu – EZLN: No, no!
- vzájemná nedůvěra
- pozemkové spory
- chudoba a negramotnost
- mocenské zájmy

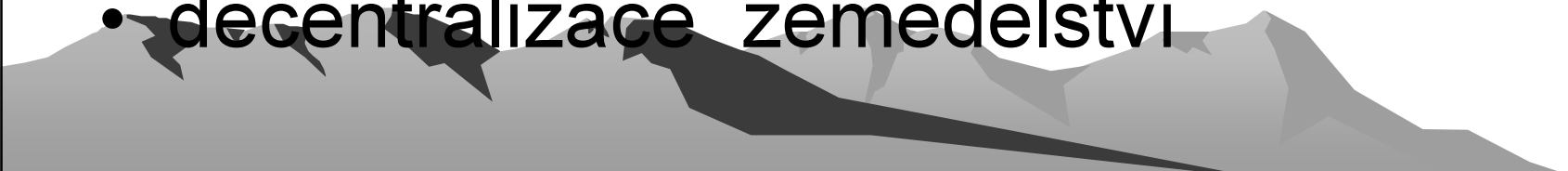
Demokracie v tradiční společnosti?

- folklór vs. občanská a právní společnost
- Pravděpodobnost kolapsu
- Cesta někde mezi tradicionalismem a liberalismem
- Paradox sloučení tradice a autonomie
- životaschopnost není zaručena

8. Návrh strategie vedoucí k vyřešení konfliktu

Možná řešení

- oddlužení Mexika
 - vystoupení z NAFTA
 - celonárodního shromáždění
 - rovnoměrné zastoupení jednotlivých národností – podíl hlasů
 - omezení vlivu nadnárodních korporací
 - decentralizace zemědělství
-

FINAL

Music by Panteón Rococó

